

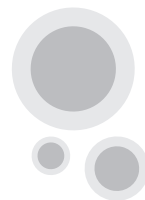
Del 4

Samarbejde og udvikling

Denne del rummer case-opgaver til:

- Kapitel 13: Pædagogers faglighed på tværs af fritid og skole
- Kapitel 14: Den fælles opgave – tværprofessionelle indsatser og samarbejdsflader
- Kapitel 15: Hvem skal passe mit barn i dag? Pædagogers samarbejde med forældre i fritid og skole.

13. Pædagogers faglighed på tværs af fritid og skole

Af Mathilde Knage og Lena Højgaard Jannsen

Case

I 2.A går 27 børn. Skolen ligger i en forstad til en større by i Danmark og rummer i alt knap 600 elever. Klassen møder på ugebasis fire-fem forskellige voksne, herunder pædagogen Jonas, som er i klassen tolv lektioner om ugen. Vi kan desværre ikke beskrive hvert enkelt barn i klassen, så i stedet vælger vi at beskrive klassens fællesskab og samarbejde.

2.A er en livlig og deltagende klasse. Der er et generelt højt aktivitetsniveau i timerne og i pauserne. Tre fjerdedele af klassen går i SFO efter skoletid, hvor Jonas også arbejder. Børnene er meget optaget af deres indbyrdes samarbejde, og det kan være vanskeligt at få skabt mulighed for fordybelse i timerne. Lige for tiden er børnene meget optagede af at lave *klubber* af forskellig slags, og de er meget optagede af at forhandle sig ind i og ud af disse klubber. Børnenes klubber tager umiddelbart afsæt i interesser. Det vil sige, at der er en danseklub, en agentklub, en slåskampklub, en hyggeklub mv. Der bliver lukket og dannet nye klubber på daglig basis, ligesom at børnenes forhandlinger og samarbejde ikke afgrænser sig til frikvartererne, men også foregår i timerne. Jonas oplever, at klubdillen også er begyndt at brede sig til SFO'en og børnenes fritid.

De voksne har ikke en fælles praksis i forhold til, hvor meget af børnenes samarbejde om deres fællesskaber de byder velkommen i timerne. Et par af de voksne giver tid til, at børnenes konflikter og forhandlinger kan få plads i timerne. Dette handler ofte om, at der har været konflikter blandt børnene i pausen, hvorefter de voksne forsøger at tale med børnene om disse konflikter i timen efter pausen. Det er ofte Jonas, der tager denne snak med børnene sammen med læreren. Andre gange gives der ikke plads til denne snak, hvorfor der i stedet refereres til klassens samværsregler, som børnene selv har været med til at formulere. Jonas har en del gårdvagter, og her ser han, at børnene tager deres klubber meget alvorligt, og at de er meget optagede af at udvikle fælles måder at handle på. Agentklubben, som består af to piger og tre drenge, har f.eks. udviklet et helt koncept, hvor de tilbyder andre børn deres agentservice: De har udviklet kikkerter til at kigge rundt om hjørner med og har i SFO'en bygget walkie-talkies til alle gruppens medlemmer. Han ser også, at der opstår konflikter blandt børnene – konflikter, der umiddelbart handler om, hvem der er med og ikke er med, og hvad de børn, der er med, er sammen om. Jonas har også bidt mærke i, at konflikterne og samarbejdet ikke ser ud til at ændre sig, selv om de voksne taler med børnene om deres relationer og samarbejde. På et teammøde foreslår en af klassens lærere, at de skal stoppe børnenes klubdille, og foreslår, at det fremover kun må foregå i SFO-tiden. De fleste på teammødet er enige om at forbyde børnenes klubber, da de skaber uro og konflikter i timerne.

Spørgsmål til case

- Hvilke samværsregler er du stødt på i arbejdet med børn og unge? På hvilken måde er børnene blevet inddraget i at udvikle og formulere disse regler? Har du indtryk af, at disse regler giver mening for børnene?
- Hvad forstår du ved et demokratisk fællesskab? Hvad bør være centralt i arbejdet med demokratiske fællesskaber?
- Hvordan kan skole- og fritidstilbud fremme børnenes muligheder for at være i og udvikle relationer?
- Argumentér for børns frie leg. Beskriv, hvorfor legen er vigtig, og hvorfor den skal have plads og rum, både i skoledelen og fritidstilbud.
- Hvordan ville du som pædagog forstå og arbejde med 2.A's fællesskaber og relationer, og hvordan ville du argumentere for dette arbejde i klassens team? Beskriv dilemmaer og muligheder.

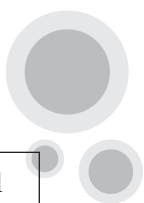
14. Den fælles opgave – tværprofessionelle indsatser og samarbejdsfalder

Af Ditte Tofteng

Case

Nedenstående er en række citater fra rapporten Pædagogen i skolen – status og udsyn (Tofteng & Madsen, 2017). Du kan finde rapporten på følgende adresse: https://ucc.dk/sites/default/files/paedagogen_i_skolen_0.pdf.

- ”Jeg skulle opretholde ro og orden ... og det er der, at jeg oplevede mig selv falde i den der fælde indimellem, hvor jeg så lige pludselig blev den, der stod og skældte ud. Og det vil jeg ikke, det er ikke den måde, jeg er sammen med børn på” (Uddrag af interview med pædagog, 2016).
- ”Hvis vi skal skabe en ny kultur i folkeskolen, så bliver vi nødt til at tale sammen. Vi bliver nødt til at skabe en fælles faglighed, ellers sker der ikke noget. Så bliver skolen ved med at lukke dørene, og vi bliver ved med at være dem, der står og banker på med alle vores ideer om idræt og alt muligt andet, og så kan de åbne brevsprækken, og så kan vi putte noget ind, og så kan vi få nøglen og gå ind, hvis de synes, de har overskud til at se det gode i det her” (Uddrag af interview med pædagog, 2016).
- ”Hvis det er meningen, at vi for eftertiden skal arbejde både i skole og institution, ville det give rigtig god mening, hvis man ’ovenfra’ sørger for, at vi pædagoger i alle kommuner kan være med til at tilrettelægge skoleåret i samarbejde med de lærere, vi skal samarbejde med” (Citat fra survey, 2016).
- ”Jeg oplever, at der mangler mulighed for at mødes lærere og pædagoger og snakke om forberedelse. Der har manglet vejledning omkring børnene. Vi er bare blevet smidt ind i 28-elevs klasser uden at have nogen information om de børn med særlige behov” (Citat fra survey, 2016).
- ”Jeg oplever, at det kan være svært at føle, at man hører rigtigt til på begge arbejdspladser, da det er nemt at føle, at man har et ben i hver lejr. På fritten er der ting, man har svært ved at melde sig til at tage del i, fordi man ikke er der i forberedelsestimerne ud over 1,5 time en gang om ugen. På skolen forekommer den samme problemstilling, da man er på fritten i det meste af skolepersonalets forberedelsestid på nær 2 timer en gang om ugen” (Citat fra survey, 2016).
- ”Det er i forlængelse af spisefrikvarteret, hvor man så har haft herfra, hvad var det, oktober og så frem til påske, hvor så børnene kunne melde sig på nogle grupper, og nogle var ude at spille fodbold, nogle var inde i et lokale med mig og prøve at lære at jonglere, og nogle var oppe at spille spil, skak og alt sådan noget, hvor at ... ja. Så det var sådan nogle forskellige ting. Og det var så, hvad både lærere, og der var nogle, der havde yoga, og nogle, der havde zumbadans, så det var både lærere og pædagoger, der ligesom bød ind på det her bevægelsesbånd” (Uddrag af interview med pædagog, 2016).
- ”Så der er sådan nogle kulturer for fritidspædagogikken, som vi prøver at tage med ind i skolen, som skolen slet ikke forstår. Det er ligesom sådan to kulturer, der står og banker mod hinanden ... Jeg ved ikke, hvem der skal beslutte det, det kan selvfølgelig være den enkelte skoleleder, men det ville jo være en hjælpende hånd til ham eller hende, hvis også der var nogen højere oppe, der besluttede, at hvis vi skal skabe en ny kultur i folkeskolen, så bliver vi nødt til at have tid til at snakke sammen, vi bliver nødt til at skabe en fælles faglighed (et fælles fagligt grundlag, red.), ellers så sker der ikke noget” (Uddrag af interview med pædagog, 2016).

-
- ”Men altså de roller, du vil have, fordi der netop ikke er noget defineret, du skal være skolen, du skal hjælpe til med støttende undervisning og inklusion. Det er ret bredt. Hvad er det? Det er mig, der skal gå ind og definere det, og så bliver jeg nødt til at gå ind og sige: ”Bum, det dér er det, jeg kan”. Og det er super svært. Det er et stort krav til pædagogerne at gå ind og sige: ”Det er noget, du selv skal”, for det er også i forhold til lærerne, for der er nogle, der er meget mere åbne og meget mere samarbejdsvillige, og så er der nogle gange, hvor man tænker: ”Prøv lige at høre, det er så forkert, at jeg bliver nødt til at kæmpe for det”, og så bliver det sådan noget ’dem mod os’” (Uddrag af interview med pædagog, 2016).
 - ”Vi havde en dag, hvor vi fik lov til at lave alle frikvartererne, som vi gerne ville. Og der er så nu blandt andet på baggrund af den dag blevet indført, at nu er der et bordtennisbord, der bliver slået op i aulaen [...], og der er to bordfodboldeborde nede i entreen. Det der var med den her skolegård, det er, at den er utroligt kedelig – der er ikke noget, man kan lave. Det, man kan lave, det er ballade. Ved at stå for frikvartererne en dag så fik vi lov til at vise: ”Prøv at høre, der er sådan og sådan og sådan”. Og så har de så taget en del af tiltagene til sig” (Uddrag af interview med pædagog, 2016).
 - ”Jeg synes også stadigvæk, at der er en eller anden form for ulighed imellem lærere og pædagoger, at vi på en eller anden måde stadig ligger lige niveauet under lærere i vigtighed og autoritet og alle mulige ting. Både i forhold til, netop som du siger, hvor meget medbestemmelse har vi her, nu synes jeg, vi har rigtig meget medbestemmelse, i forhold til hvad vi selv går ind og underviser i og sådan nogle ting, og det er rigtig rart at have den frihed” (Uddrag af interview med pædagog, 2016).

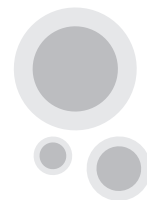
Spørgsmål til case

- Arbejd med at identificere dilemmaer og potentialer i forhold til tværprofessionelt samarbejde mellem lærere og pædagoger ud fra citaterne.
- Se videre på: <https://ucc.dk/forskning/ressourcer/paedagogen-i-skolen>.

Litteratur

Tofteng, D., & Madsen, L. (2017). *Pædagogen i skolen – status og udsyn*. Lokaliseret den 6. juni 2019 på: https://ucc.dk/sites/default/files/paedagogen_i_skolen_0.pdf

15. Hvem skal passe mit barn i dag? Pædagogers samarbejde med forældre i fritid og skole

Af Mette Høgh Stæhr

Case

En klasse i indskoling har trivselsproblemer og er ramt af uro, larm og utryghed, og flere af børnene giver udtryk for, at de er kedede af at gå i skole. Skoleleder, pædagoger, lærere og forældre er sådan set enige om, at der skal handles, så der bliver sat forskellige initiativer i gang. Et af initiativerne handler om, hvordan forældrene kan bidrage til at styrke fællesskabet i klassen, og dette bliver ivrigt debatteret på et forældremøde, hvor også klassens tilknyttede lærere og pædagoger fra SFO'en er til stede. Der bliver talt om mange forskellige initiativer, hvoraf langt de fleste hører til den traditionelle genre: klassearrangementer på skolen, til børnefødselsdage inviteres alle eller enten pige- eller drengegruppen, legegrupper, legeaftaler osv. Snakken om legeaftaler tager en særlig drejning. Man er enige om, at alle skal være gode til at arrangere legeaftaler på kryds og tværs, og at man skal huske, at det ikke altid er de samme, man laver aftaler med, og at man især skal have fokus på at lave legeaftaler med nogle af de børn, der ser ud til at have det sværest i klassen.

På et tidspunkt siger en af forældrene, at hun synes, det er en rigtig god ide med legeaftaler mellem børnene, men om man så ikke samtidig kan mødes som forældre, mens børnene leger, med henblik på at lære hinanden bedre at kende. Forælderen, der siger dette, er mor til et af de børn, der ikke trives så godt i klassen, hun er enlig mor og bor i socialt boligbyggeri, mens størstedelen af forældrene i den pågældende klasse kommer fra middelklasselignende ejerboliger og jobs. Der er ikke umiddelbar respons på morens forslag, og der opstår en slags pinlig tavshed. Faktisk er der ingen, der responderer på hendes forslag. Alle synes tilsyneladende, at det er en god ide, at børnene lærer at lege sammen på tværs af forskelligheder, mens det samme ikke lader til at være populært blandt forældrene.

De deltagende lærere og pædagoger optræder handlingslammede i situationen.

Spørgsmål til case

- Har du/I eksempler på forældre, der ekskluderer andre forældre?
- Hvordan kan man arbejde med forældrenes enigheder og uenigheder i den samlede forældregruppe?
- Hvad burde de deltagende lærere og pædagoger have gjort?